

<p>M.B. ter Borg Nihilisme en de Franse sociologische traditie</p>	<p>Meerten B. ter Borg EEN UITGEWAAIERDE EEUWIGHEID het menselijk tekort in de moderne cultuur Ten Have/Baarn</p>	<p><u>NIHILISME EN DE FRANSE SOCIOLOGISCHE TRADITIE</u></p> <p><u>EEN UITGEWAAIERDE EEUWIGHEID</u></p>
<p>Meerten B. ter Borg DE DOOD ALS HET EINDE de nihilistische traditie Ten Have/Baarn</p>	<p>Meerten B. ter Borg HET GELOOF DER GODDELOZEN Ten Have/Baarn</p>	<p><u>DE DOOD ALS HET EINDE</u></p> <p><u>HET GELOOF DER GODDELOZEN</u></p>
<p>MEERTEN B. TER BORG WAAROM GEESTELIJKE VERZORGING? Zingeving en geestelijke verzorging in de moderne maatschappij Aard</p>	<p>MEERTEN B. TER BORG <i>Zineconomie</i> DE SAMENLEVING VAN DE OVERTREFFENDE TRAP SCRIPTUM</p>	<p><u>ZINECONOMIE</u></p> <p><u>WAAROM GEESTELIJKE VERZORGING</u></p>
<p>Zingeving Van zinverlangen tot charismatisch als leiderschap. machts- middel Meerten B. ter Borg en Bernard ter Borg Aard</p>	<p>Meerten B. ter Borg VRIJZINNIGEN HEBBEN DE TOEKOMST Meertens</p>	

I. Belangrijkste publicaties

1975

Nietzsche als socioloog, in: *Amsterdams sociologisch tijdschrift*, 2,3.

1978

Is Nietzsche de filosoof van de onschuld, in: *De Gids*, 141, 9/10.

1982

Nihilisme en de Franse sociologische traditie (diss. Leiden), Deventer: van Loghum Slaterus

Over enkele problemen van de verzorgingsstaat in het licht van de klassieke sociologie, in: *Sociale Wetenschappen*, 25,4

De ideologie van de verzorgingsstaat, in: *Beleid en Maatschappij*, 9, 12.

1984

Differentiatie en het pluralistische zelf, in: *Sociale wetenschappen*, 27,2

1985

Op zoek naar de ideologie van de verzorgingsstaat, in: *Filosofie en Praktijk*,6,2

Publieke religie als compromis, in: L. Laeyendecker en O. Schreuder, red., *Religie en politiek*, Kampen: Kok Agora.

1986

Het confessionalisme en de sociale zekerheid, in: *Sociale Wetenschappen*,29,3

1987

(met L. Leertouwer), De theologie van het neorealisme, in: M.B. ter Borg en L. Leertouwer, red., *Het neorealisme in de politiek*, Baarn: Ten Have

Neorealisme als Christelijke erfenis, in: M.B. ter Borg en L. Leertouwer, red., *Het neorealisme in de politiek*, Baarn: Ten Have

1988

Over de actualiteit van Bannings personalisme, in: M.B. ter Borg, red., *Banning als denker*

The Problem of Nihilism: A Sociological Approach, in: *Sociological Analysis*, 49, 1.

Over de secularisering van het heilige, in: *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 42, 4

1990

Nihilism Reconsidered, an answer to my critics, in: *Sociological Analysis*, 51,1, pp. 109-112.

Nietzsches Nihilismebegrip, een interpretatie, in: E.L.G.E. Kuypers, red., *Nietzsche, nu of nooit*, Leuven/Apeldoorn: Garant.

Publieke religie in Nederland, in: O. Schreuder en L. van Snippenburg, red., *Religie in de Nederlandse samenleving*, Baarn: Ambo.

1991

Een uitgewaaierde eeuwigheid; het menselijk tekort in de moderne cultuur, Baarn: Ten Have..

Girard, his Strength and his Weakness, in: Van Nispen en Tiemersma, eds., *The Quest for Man*, Assen/ Maastricht: Van Gorcum.

De Christelijke bijdrage aan een machtsvrije dialoog - enkele sociologische opmerkingen, in: J.P. Heering c.s., red., *De gelijkenis van de verloren vader*, Nijkerk: Callenbach.

1993

De dood als het einde, Baarn: Ten Have

Secularisatie als gezichtsbedrog, in: *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 48,1. 12-21.

1994

Betekenis en beleving van de dood, enkele cultuursociologische opmerkingen, in: V.G.H.J. Kirkels & J.A.J. Stevens, red., *Sterven: zin en voltooiing*, Baarn: Ambo, Annalen van het Thijmgenootschap, pp. 25-31.

Religie: individualisering en solidariteit, in: A. van den Broek en B. Seuren, red., *Individualisering & Solidariteit*, Oldendorfflezingen 1994, Tilburg: Tilburg University Press, pp. 179-190.

1995

Kerk, macht en civilisatie, in: *Amsterdams Sociologisch Tijdschrift*, jrg 21,4, maart; 102-115.

Fundamentals and Civil Religiosity, in: L. van Vucht Tijssen, J. Berting and F. Lechner, eds., *The Search for Fundamentals*, Dordrecht, Boston, London: Kluwer Academic Publishers, 117-130.

Revitalisering? in H.M. Kuitert, red., *In stukken en brokken Godsdienst en levenbeschouwing in de moderne tijd*, Baarn: Ten Have. 133-143.

(met H.M. Kuitert), Bij wijze van nawoord, in H.M. Kuitert, red., *In stukken en brokken Godsdienst en levensbeschouwing in de moderne tijd*, Baarn: Ten Have. 169-172.

1996

Het geloof der goddelozen, Baarn: Ten Have.

Over moderniteit, wetenschap en religie, in: *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 50, 2, 176

De automatische moraal, in: Cliteur, P.B. e.a., *Cultuur, politiek en christelijke traditie - Welke plaats is er voor het christelijke verhaal in onze samenleving?*, Baarn: Callenbach.

1998

De canon als machtsinstrument, in K.D. Jenner en G.A. Wiegers, red., *Heilig boek en religieus gezag; Ontstaan en functioneren van canonieke tradities*, Kampen: Kok., pp. 69 - 80.

Canonisering tussen universalisme en particularisme, in K.D. Jenner en G.A. Wiegers, red., *Heilig boek en religieus gezag; Ontstaan en functioneren van canonieke tradities*, Kampen: Kok., pp. 81-92.

Football, War or Religion, in: E. Bailey, ed., *Small is Cosmic, Millennial Issues in Parochial Perspective*, Bristol: Winterbourne Parochial Church Council, pp. 218 - 223.

Alles zindert en knispert, in: A. van Harskamp e.a., *De religieuze ruis in Nederland. Thesen over de versterving en de wedergeboorte van de godsdienst*, Zoetermeer: Meinema, pp.26-32.

Canon and Social Control, in: A. van der Kooij and K. van der Toorn, eds., *Canonization and Decanonization*, Leiden, Boston, Köln: Brill, pp. 411-424.

Implicit Religion and Inter-faith Dialogue: an empirical perspective, in: *Implicit Religion*, 1,1, november, pp.47-54.

Zingeving en de meerwaarde van religie, in: M. van Uden en J. Pieper, red., *Wat baat religi? Godsdienstpsychologen en godsdienstsociologen over het hut van religie*, Nijmegen: KSGV, pp. 15-26.

De terugkeer van de religie op de sociaal wetenschappelijke agenda, in: J. Janssen, R. van Uden en H. van der Ven, redactie, *Schering en Inslag, Opstellen of religie in de hedendaagse cultuur*, Nijmegen: KSGV, pp.225-237

1999

What is religion?, in: J.G. Platvoet and A.L. Molendijk, eds., *The Pragmatics of Defining Religion, Contexts, Concepts & Contsts*, Leiden, Boston, Köln: Brill, pp. 397 – 408.

2000

Waarom geestelijke verzorging? Zingeving en geestelijke verzorging in de moderne maatschappij: Nijmegen: KSGV

2002

Waar is het zondebesef gebleven, in R. Nauta, red., *Over zonde en zonden*, Nijmegen, 2002: Valkhofpers, pp. 57-66

Implicit Religion and Power, in: *Implicit Religion*, 5, 1, pp. 2-10. (2002)

2003

Zineconomie. De samenleving van de overtreffende trap, Schiedam: Scriptum.

2004

Some Ideas on Wild Religion, in: *Implicit Religion*, 7,2, august 2004

The Social Importance of Religious Polemics, in: T.L. Hetteema and A. van der Kooij, eds., *Religious Polemics in Context*, Assen 2004: Royal van Gorcum, pp.433-444.

2007

Oratie leerstoel *Niet institutionele religie* Leiden, 9 november

2008

Non-institutional Religion: Private and Public, Keynote speech op het LISOR-congres, Leiden 27 maart

Implicit Religiosity in the Public Domain, Paper presented at the International Conference "The Future of the Religious Past. Gestures – Religion qua Performance, Utrecht, June 9

Secularization and de-secularization in the Netherlands after 1945. The socio-cultural context.
Keynote speech on the IIAS-workshop Secularization and Changing Religiosity, Cases from Taiwan and the Netherlands, Leiden 16 juni

Niet-institutionele religie in de moderne samenleving, Leiden: Universiteit Leiden (uitwerking van de in 2007 gehouden oratie

Some Ideas about the Persistence of Ritual, in: *Implicit Religion*, 11,1. pp39-50. (peer rev.)

Non-institutional Religion in Modern Society, in: *Implicit Religion*, 11,2. pp127-142. (peer rev.)

Religie na 1945: Een cultuursociologische schets van de achtergronden, in: M.ter Borg, E. Borgman, M. Buitelaar, Y. Kuiper en R. Plum (red.), *Handboek Religie in Nederland*, Zoetermeer: Meinema, pp.49-66.

Impliciete religiositeit: collectieve devoties en sacralisering en gedefinieerd, in: M.ter Borg, E. Borgman, M. Buitelaar, Y. Kuiper en R. Plum (red.), *Handboek Religie in Nederland*, Zoetermeer: Meinema, pp301-308.

Power, in: Peter Clarke (ed.), *The Oxford Handbook for the Sociology of Religion*, Oxford: Oxford University Press, pp.**

2009

Implicit Religion, Public or Private, Network for Implicit Religion, Denton, G.B., 9 mei

Zingeving en Macht, Nederlands genootschap voor godsdienstwetenschap, Soesterberg
, 27 okt 2009

Zingeving als machtsmiddel, van zinverlangen tot charismatische macht, Zoetermeer: Meinema, pp. 256; met Berend ter Borg

Op een smeltende ijsberg, antwoord aan Vuijsje, *Religie en samenleving* 4,1 p. 58-61.

2010

Vrijzinnigen hebben de toekomst, *keynote speech jaarvergadering van de Stichting Religie en samenleving, Leiden, 27 mei.*

Vrijzinnigen hebben de toekomst, in: *Religie en samenleving*,5,3,p.197-209.

Vrijzinnigen hebben de toekomst, Zoetermeer: Meinema, 159 pp.

Introduction, in: Meerten B. ter Borg en Jan Willem van Henten, (eds.) *Religion as a Social and Spiritual Force*, New York: Fordham University Press. Pp 1-22(met J.W. van Henten).

2011

Religie als spel en als machtsmiddel, Enkele kanttekeningen bij Weber, Keynote speech bij het R&S symposium 2011, Utrecht, 31 mei. Gepubliceerd in: *Religie en samenleving* 6,1.pp. 24-36.

Bernard Mandeville als origineel denker, Inleiding in: Bernard Mandeville, *Vrij gedachten over godsdienst, kerk en volksgeluk*, Rotterdam: Lemniscaat. Pp.9-22

2012

Beyond in: *Implicit Religion* 15,4, On the Occasion of the Retirement of Meerten B. ter Borg, pp. 571-577

De vrije wil en de kwebbeldoos, in: K. Holzapffel, J. Magliano-Tromp en M. Tolsma (red.), *Kerk en buitenwereld. Opstellen over de kerk in de samenleving voor Marius van Leeuwen*, Zoetermeer: Meinema, pp. 144-153.

II. Professionele publicaties en lezingen na 1990

1990

The Sacred and the Human Condition, voordracht op het congres *Sociology and the Human Condition* van de British Sociological Association.

Voorts werden lezingen verzorgd op studiedagen van de Internationale School voor Wijsbegeerte, op het afscheidscongres ter ere van prof. Sperna Weiland en op een voorbereidende conferentie van de UNESCO.

1991

Implicit Religion, voordracht gehouden op de zelf georganiseerde *International Workshop on Implicit Religion*, Leiden.

Civil Religion and the Search for Fundamentals, voordracht gehouden op de UNESCO-conferentie *Man in Search for Fundamentals*.

Een antwoord aan De Kruijf, in: *In de waagschaal*, 20/18 (dec. 1991).

1992

Een antwoord aan de Kruijf 2, in: *In de waagschaal*, 21/1 (feb.1992), 25-26

Lezing voor ziekenhuispastores bisdom Rotterdam in Delft, 27 januari

Lezing voor het studentendispuut Johannes Calvijn te Delft, op 13 februari.

Recensie van L. Laeyendecker, L.G. Jansma en C.H.A. Verhaar (red.), *Experiences and Explanations. Historical and sociological essays on religion in everyday life*, in *Sociologische Gids*, XXXIX, 1.

Publieke religiositeit en de crisis van de Westerse cultuur, in: *Verbum*, 59,1.

Lezing getiteld *Charisma as a Criterion for Religiosity*, gehouden op het gemeenschappelijke congres van de vergadering van de BASR/BSA/PSA in St.Mary's College, Twickenham, London, op 11 april.

Lezing getiteld *Secularisatie als gezichtsbedrog*, gehouden als paaslezing aan de theologische faculteit te Groningen, op 23 april.

Lezing getiteld *Een uitgewaaierde eeuwigheid*, gehouden voor het Werkgenootschap Katholieke Theologen Nederland te Den Bosch op 16 mei.

Met opgeheven hoofd het veld verlaten, in: *Voorlopig*, 27 juni.

Lezing getiteld *Mythology in Modern Society*, gehouden op 7 november, SSSR en RRA Annual Meeting, Washington D.C.

1993

Publieke religiositeit en de crisis in de westerse cultuur, in: *Otho-info*, 5,1.

Een uitgewaaierde eeuwigheid, een lezing gehouden voor het Studium Generale TU Delft, op 11 mei.

Over het aanvaarden van de eindigheid, in *Trouw, Letter en Geest* 8 mei.

Zingeving, individualisme, eindigheid, in: *Trouw, Letter en Geest*, 5 juni.

Paper, getiteld, *Charisma and Implicit Religiosity*, gepresenteerd op de tweejaarlijkse conferentie van de SISR op 21 juli te Boedapest.

De Inquisiteur heet Jan Publiek, in *Trouw, Letter en Geest*, 18 september.

De mythe van alledag, lezing gehouden voor het AIO-netwerk godsdienstwetenschap, 1 oktober.

Betekenis en beleving van de dood, lezing gegeven op de studiedag "Sterven, Zin en Voltooiing" van de KGZ, PCAO en het Thijmgenootschap te Ede op 9 oktober.

Voetbal, oorlog of religie?, in: *Trouw, Letter en Geest*, 23 oktober 1993.

De mens is een religieus dier, in: *Trouw, Letter en Geest*, 20 november 1993.

Kerk, macht en civilisatie; enkele mechanismen, Lezing, gehouden op 17 december 1993 voor de werkgroep Figuratiesociologie in de reeks *Geloof en beschaving*.

Recensie van W. Goddijn, *Democratie en christendom*, in: *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 47,4.

1994

Over de dood, lezing gehouden in het filosofisch café te Utrecht op 17 januari.

Religiositeit in de moderne samenleving, lezing gehouden bij de SSR NU te Utrecht op 27 januari.

Lezing gehouden als commentaar op Stokers boek *Is vragen naar zin vragen naar God*, aan de theologische faculteit van de Vrije Universiteit op 28 januari.

De mythe in de moderne samenleving, dieslezing aan de RUL, gehouden op 12 februari en in een bundel opgenomen in verkorte vorm.

Publieke religiositeit in Nederland, in *TE-EF*, 23,2 februari.

De dood in de pastorale praktijk, lezing gehouden voor de verzamelde predikanten van de Nederlandse Protestanten Bond op 22 februari te Lunteren.

Religie, individualisering en individualisme, lezing gehouden aan de KUB in het kader van de Oldendorff-lezingen op 3 maart.

Religiositeit in het heden, lezing gehouden voor de NPB te Wassenaar op 5 maart.

Soeverein manifesteert zich hier de protestantse burgerlijkheid, in: *Trouw, Letter en Geest*, 19 februari.

Onzin, ze geloven iets anders, in: *Trouw, Letter en Geest*, 5 maart 1994.

De dood als het einde, lezing, gehouden op de themadag theologie, Noordelijke Hogeschool, Leeuwarden: 23 april.

Implicit religion and Death, lezing, gehouden op Denton conference on Implicit Religion, Ilkley, Engeland: 7 mei.

Als ik de golven van het strand zie..., in: *Trouw, Letter en geest*, 14 mei 1994

Haat en religie, lezing gehouden aan het Studium Generale van de VUA: 26 mei.

Individu en religie in historisch-sociologisch perspectief, lezing gehouden voor het AIO-netwerk Praktische Theologie en Sociale Wetenschap op Hydepark, Doorn: 10 juni.

Ook de hel verandert mee met ons wereldbeeld, in *Trouw, Boeken*, 1 juli 1994.

Implicit Religion and the Meaning of Death in Modern Society, paper gepresenteerd op de World Conference of Sociology van de ISA in Bielefeld op 26 juli.

Met geluk heeft het allemaal niets te maken, Over Bonnard, IN: *Trouw, Letter en Geest*, 22 oktober

De democratisering van de zingeving, in: *Letter en Geest, Trouw*, 5 november.

Geestelijke verzorging in het dagelijks leven, lezing gegeven op een studiedag in de Rode Hoed, Amsterdam, op 18 november.

Over de democratisering van de zingeving, lezing gehouden voor de algemene vergadering van het Humanistisch Verbond op 26 november.

Orde, geweld en religie, in: *Letter en Geest, Trouw*, 17 december.

Religie en Haat, in: W. Haan en A. van Harskamp, red., *Haat en Religie*, Kampen: Kok.

1995

Orde, geweld en religie, in: *Letter en Geest, Trouw*, 7 januari.

De mars naar het paradijs, in: *Letter en Geest, Trouw*, 21 januari

Mondriaan, Mondriaan, Warhol, in *Letter en Geest, Trouw*, 25 februari.

Culturele achtergronden van ons doodsbesef, lezing, gehouden op de conferentie over suïcidepreventie van de GGZ Oost Noord-Brabant op 9 maart, opgenomen in de bundel *Suïcidepreventie*, Eindhoven.

Hoe komt het dat mensen met hun problemen naar de dokter gaan? in: *Letter en Geest, Trouw*, 25 maart.

Religie en cultuur, lezing gehouden op de gelijknamige conferentie van de Nederlandse Vereniging van Maatschappij- en Cultuurwetenschappen, Leiden, 21 april.

Chaos en betekenis, lezing gehouden op de manifestatie *Chaos en Verbeelding* van de Hoge School Holland op 21 mei, en samengevat in de gelijknamige bundel

De plaats van de publieke omroep, lezing gehouden op het jubileumcongres van de KRO op 10 juni, gepubliceerd in J. Peeters, red., *De publieke omroep die bij Nederland hoort*, Hilversum: KRO.

Religion and Violence, paper presented at the conference of the SISR in Quebec, van 26 juni tot 1 juli 1995.

Van Gogh als heilige, in: *Letter en Geest, Trouw*, 30 september 1995.

Is onze cultuur narcistisch? lezing gehouden voor het Remonstrants centrum voor religie en cultuur "Uytenbogaert", op 11 oktober en samengevat in de syllabus "*...Als uzelf*": *Christelijke eigenliefde?*, Den Haag.

Pers en religie, lezing voor de Alumnidag Godgeleerdheid van de RUL op 30 oktober.

Godsdienst moet uit de categorie van de curieuze hobby's worden gehaald, in: *Haagsche Courant*, 3 november.

recensie van: P. Ester, L. Halman en R. de Moor, red., *The Individualizing Society, Value Change in Europe and North America*, in: *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 49,3. 262-263.

recensie van: J.W. Becker en R. Vink, *Secularisatie in Nederland, 1966-1991; De verandering van opvattingen en enkele gedragingen*, in: *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 49,3. 263.

De missie van de godsdienstwetenschapper, lezing gehouden op de facultetisdag van de Faculteit der Godgeleerdheid van de RUG op 30 november.

1996

Lezing 'Revitalisering?' op een congres van het Nederlands Gesprekscentrum (NGC) over het boek H.M. Kuitert, red, *In stukken en brokken*, op 23/24 februari.

recensie van: W. Gebhardt, A. Zingerle en M.N. Ebertz (Hrsg.), *Charisma ; Theorie - Religion - Politik* en R. van Dooren, *Messengers from the Promised Land ; An Interactive Theory of Political Charisma* in: *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 50,1, 87-88.

Gevoelsindividualisme, in: *Tijd en Taak, Wendingkatern*, 94,1, 14-15.

recensie van: E.J.S. Hijmans, Je moet er het beste van maken; Een empirisch onderzoek naar hedendaagse zingevingssystemen, in: *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 50, 2, 174-175

recensie van: Mar Oomen en Jos Palm, Geloven in de Bijlmer; Over de rol van religieuze groeperingen, in: *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 50, 2, 175-176

recensie van: L. Laeyendecker, Bedreigde cultuur;

De Holocaust en het post-modernisme, in: *Trouw, Letter en Geest*, 4 mei.

Geestelijke verzorging na 2000, lezing op het jubileumcongres van de VGVZ (Ver. v. Geest. Verzorging in Ziekenhuizen), 7 juni.

Sport gaat nergens over, in: *Hervormd Nederland, Voorlopig*, juni.

Want we moeten door, in: H.P. Steenhuis, red, *Het debat over de moraal*, Amsterdam: Trouw-publicatie.

Daardoor blijven wij vreemdelingen, in: *Trouw, Letter en Geest*, 14 september.

Op zoek naar hoop, lezing gehouden op de jaarvergadering van het Katholiek Studiecentrum voor Geestelijke Volksgezondheid op 29 november.

1997

Canon and Power, voordracht gehouden op de LISOR-conferentie Canonization and Decanonization op 9 januari.

Het geloof der goddelozen, lezing gehouden op de studiedag van de Werkgroep Godsdienstsociologie van de Nederlandse Vereniging voor Maatschappij- en Cultuurwetenschap op 25 januari 1997.

Het geloof vandaag, voordracht gehouden op de Leidse studentenecclesia op 18 februari.

Hedendaags pluralisme, lezing gehouden op een NWO-workshop over pluralisme aan de KUN.

God, in: *Trouw, Letter en Geest* 8 maart.

Aardse goden, voordracht gehouden t.g.v. de Boekenweek bij het Studium Generale van de RUG op 14 maart.

Lezing gehouden SoW-kerken in Heemstede

Lezing gehouden in de Laurens te Rotterdam

De secularisering van de zelfopoffering, in: *Kernvraag*, 112, 8-12.

De rol van de geestelijke verzorging, in: *Kernvraag*, 112, 54-55.

Religie en macht, voordracht gehouden op de LISOR-dag, 17 juni

recensie van: Hijme Stoffels, Als een briesende leeuw: Orthodox-protestanten in de slag met de tijdgeest: *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 51, 3, 262-263.

recensie van: Cor Hoffer, Islamitische genezers en hun patiënten: Gezondheidszorg, religie en zingeving, in: *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 51, 3, 262.

Geloof als optie, in: *Trouw, Letter en Geest*, 13 september.

Foefjes met de bijna-doden, in: *Trouw, Letter en Geest*, 25 oktober.

Interculturaliteit en interreligiositeit, in: Angélique Blauw, red., *Leven en leren in religieuze pluriformiteit*, Utrecht: NOSTER, 7-16.

Ethiek moet steeds pragmatischer worden, in *Ad Rem*, 8/10, p. 4.

1998

recensie van: Grace Davie, *Religion in Britain since 1945: Believing without Belonging*, in: *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 52, 1, 87-88.

recensie van: Paul Berry Clarke & Andrew Linzey (eds), *Dictionary of Ethics, Theology and Society*, in: *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 52, 1, 88.

Iedereen telt, in *Trouw, Letter en Geest*, 4 april.

Lezing: *Implicit Religion in Empirical Perspective and the Interface Dialogue*, Cambridge: 24 maart.

Ouder worden in de moderne cultuur, in: G. Breed, J. Deckers en M. den Dulk, red., *Oud geboren om jong te sterven*, Zoetermeer: Meinema, pp. 17-28.

recensie van: E.I. Bailey, *Implicit Religion in Contemporary Society*, in: *Journal of Contemporary Religion*, 13,2, 291-292.

Schurkachtigheid, in: *Filosofie Magazine* 6, juli/ aug, pp. 50-51.

Commentaar op secularisatie en alternatieve zingeving in Nederland, in: *Sociale Wetenschappen*, 41,2 pp. 114 - 117.

De Ignatiuslezing, getiteld *Het geloof der goddelozen*, Ignatiushuis, Amsterdam, 18 september.

Lezing *Religie en macht* op de najaarsvergadering van de afdeling Nederland van de International Association for Religious Freedom, Amsterdam, 7 november.

Lezing *Zingeving en geweld* op de najaarsvergadering van de protestantse justitie-pastores te Steenwijk op 10 november.

Lezing *Geestelijke verzorging* op de jaarvergadering van de Vereniging Albert Camus te Amsterdam op 14 november.

Weg met het kerkelijke imago, in: *Trouw*, 13 november 1998.

Zinloos geweld en de zinvraag, in: *Zandschrift, Contactblad voor het justitiepastoraat*, 3,1, december, 50-54.

1999

Vanwaar die gewijde sfeer?, in: *Trouw, Letter en Geest*, 23 januari

I shop, therefor I am, in: *Trouw, Letter en Geest*, 27 februari.

Secularisatie en Geestelijke Verzorging, lezing gegeven op het lustrum symposium van de Humanistische Universiteit, 12 maart.

Recensie van E.I. Bailey, 'Implicit Religion in Contemporary Society', en 'Implicit Religion, an Introduction', *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 53, juli, pp.262-263.

Recensie van P.A. Mellor en C. Shilling, 'Reforming the Body: Religion, Community and Modernity' in: *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 53, juli, pp.263-264.

Recensie van S.J. Vellenga, 'Religie en relaties' in: *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 53, juli, p.264.

Openingscollege van de Theologische Faculteit, *Cultuur en religie als machtsfactor*, 8 september.

Lezing *Is de Geestelijke verzorging millennium-proof?* voor het Medisch Spectrum te Enschedé, 14 september.

Lezing voor de Geestelijke verzorgers van het Bisdom Den Bosch, *Geestelijke verzorging of ziekehuispastoraat?*, 4 oktober.

Lezing *Religie: de ongelooflijke mythe*, Vrijzinnig centrum De Vrijburg te Amsterdam, 14 oktober.

Gastcollege voor het Canon-400 programme van de Leidse universiteit, *Religion in the Netherlands*, 15 oktober.

Geloof als optie, Kerk als maatstaf, in: *Streven*, 66,9. Oktober, 796-804.

Elkaars leuke dingen, in: *Trouw, Letter en Geest*, 30 oktober.

Secularisatie en geestelijke verzorging, in: *Praktische humanistiek*, 9,2, December, 77- 81.

2000

Recensie van J. Tennekes, *Onderzoekers en gelovigen, Kritische kanttekeningen bij de sociaal-wetenschappelijke bestudering van het christendom*, in: *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 54,2, p. 183.

Recensie van M. Te Grotenhuis, *Ontkerkelijking: Oorzaken en gevolgen* en J. Verweij, *Secularisatie tussen feit en fictie: Een internationaal vergelijkend onderzoek naar determinanten van religieuze betrokkenheid*, in: *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 54, 2, pp. 95-96.

Moderne geestelijke verzorging, in: *Zicht op zin*, 2, 6, p.4.

De dood en het moderniseringsproces, in: *Wapenveld*, 50, 6, pp. 5-9.

Lezing *Over geestelijke verzorging*, gehouden op het Studium Generale van de Fontys Hogeschool, afdeling Theologie-Levensbeschouwing, op 25 februari

Toespraak op de Remonstrantendag, 8 april

Lezing *The Social Importance of Religious Polemics* gehouden op de Conferentie Religious Polemics in Context van de Universiteit Leiden, 28 april.

Lezing *Implicit Religion as Power*, gehouden op de jaarlijkse conferentie van het Network for Implicit Religion, Denton, 6 mei.

Lezing, *De dood en het moderniseringsproces*, gehouden voor de CSFR, 21 juli

Lezing *De religieuze situatie in 2000*, jaarcongres van de stichting Skepsis, Amersfoort, 4 november.

2001

Recensie van: Anton van Harskamp, *Het nieuw-religieuze verlangen*, Nederlands Theologisch Tijdschrift, 55, 272.

Recensie van: André Köbben e.a. (red.), *Homo Prudens: Religie, cultuur en wetenschap in de moderne samenleving*, Nederlands Theologisch Tijdschrift, 55, 359-360.

De macht van het water, in: *Trouw, Letter en Geest*, 10 maart.

Moeten we hier iets aan doen, in: *Trouw, Letter en Geest*, 17 maart.

Lezingen-cyclus: *La religion aux Pays Bas (Religion et mentalité en Hollande; La sécularisation aux Pays Bas; Les formes de la religion sauvage aux Pays Bas; La religion et le sens de la vie dans la société moderne)*, Parijs, Ecole Pratique des Hautes Etudes, januari.

Lezing: *Cultuur en levensbeschouwing: het belang van het niet meetbare*, Den Haag, ministerie van VROM, 19 april.

Lezing: *Religie als universele behoefte*, Groningen: Academie voor Management, 20 april.

Lezing: *Zingeving en kunst*, Oegstgeest, De Grunerie, 6 oktober.

Lezing: *De religieuze paradox: godsdienst en levensbeschouwing in de 21ste eeuw*, Leiden: Studium Generale, 30 oktober.

Lezing: *Filosofie, religie en zingeving*, Comenius-leergang, Brummen, 9 november.

Lezing: *Het eeuwige leven*, Amsterdam, VU-podium en De Rode Hoed, 11 december.

2002

Recensie van G.A.F. Hellemans, M.A.G.T. Kloppenborg en H.J. Tieleman (red.), *De moderniteit van religie* (Utrechtse Studies 1), in: *Nederlands Theologische Tijdschrift*, 56, april 2002, p. 176.

The Market as a Source of Meaning, in: *Fiduciair, Financieel economisch magazine Nijenrode*, jaargang 5 nr. 2, pp. 16-20.

15 februari, *Over geestelijke verzorging*, jaarlijkse vergadering van de vereniging Albert Camus.

3 mei, *De Waarde van Waardengeoriënteerde zorg*, voor een bijeenkomst van de 's Heeren Loo zorggroep te Amersfoort.

12 mei, *Implicit Religion, Labour and Management*, Annual Conference of The Network for Implicit Religion at Denton, GB.

2003

Angst en agressie in de samenleving, lezing conferentie empirische sector van NOSTER, 5 en 6 juni.

2004

Met big science naar de hemel, in: S. Knepper en J. Kortenaar, red.: *De vreugdeloze wetenschap*, Amsterdam: J.M. Meulenhoff, pp.32-40.

Het merk als Totem, Levensbeschouwing uit een pakje, in: *MarketingTribune*, 18 mei pp. 22-25

Vanwaar die stortvloed van emoties, *Trouw*, 19 november.

2005

Zingeving en duurzaamheid, bijdrage aan de jubileumbundel van de Participatiemaatschappij Stimulans.

Zonder zingeving staat bedrijf zwak, in: Centraal weekblad, 11/11/2005.

De toekomst der religie, lezing gehouden voor hoofdredactie en directie van het Reformatorisch Dagblad, 27 januari

Vanwaar die emoties in het Islam-Debat, lezing gehouden voor Remonstranten op de Hoorne Boeg, 4 februari.

Zineconomie, lezing gehouden in het Ichnatiushuis, Amsterdam, op 21 februari .

Ritueel, lecture in the series "God Verlaten" of the University of Amsterdam, 3 april.

De senseo als zingevingsmachine, lezing gehouden op 16 april op de dag van de filosofie van het Studium Generale van de Universiteit Tilburg.

De senseo als zingevingsmachine, lezing gehouden op 19 april t.g.v. de maand van de filosofie van het Studium Generale van de TU Delft.

Zineconomie en management, gastcollege in het kader van de managementopleiding van de Faculteit Letteren, Leiden, op 28 april.

Some Ideas on the Persistence of Ritual, lezing gehouden op de Denton-conference on Implicit Religion, op 7 mei.

Het jubileum, Toespraak gehouden in het kader van het tweede lustrum van de vereniging 'Albert Camus' op 8 oktober.

Rede "Breng spirit in het werk" op het jaarlijkse congres over maatschappelijk verantwoord ondernemen van VNO-NCW, CNV, VKMO, Den Bosch, 3 november. Gepubliceerd in *Centraal Weekblad*, 11,11,2005.

2006

Lezing *Stille tochten, voetbalgekte en de Hazes-begravenis, collectieve religiositeit?* Publieksdag NWO. Amsterdam 7 oktober.

Coreferaat bij de lustrumlezing dispuut SSS, Leiden 24 oktober

2007

Modene alledaagse zingeving dispuut Johannes Calvijn, Delft 9 februari

2008

Vrijzinnigheid op nieuwe wegen, Keynote speech op het Zinweb/UL – symposium Nieuwe Vrijzinnigheid, Leiden 5 april.

De vrijzinnigen hebben de toekomst, de jaarlijkse Volzin-lezing, Dominicuskerk Amsterdam, op 18 oktober 2008

Zingeving en beleving, een lezing voor de fellows van de businessschool van de Universiteit van Amsterdam.

Dispuut met prof. Den Dulk in de serie theologie

2009

Zingeving en beleving, Ahold Zaandam, 30 januari

Lezingen over Vrijzinnigheid: Vrijburgh, Amsterdam, 18 februari; Remonstranten, Hilversum 8 maart; Vrijmetselaren, Bilthoven, 12 september; VVP, Akersloot, 20 september; VVP, Rotterdam, 28 oktober

Recensie D. Pels, *Opium van het volk*, in: *Openbaar bestuur, Tijdschrift voor beleid, organisatie en politiek*, 19, 11, p.29

2012

Address at the Funeral of Karen Pärna, in: *Implicit Religion* 15,4, On the Occasion of the Retirement of Meerten B. ter Borg, pp. 571-577

2013

De toekomstige taak van de vrijzinnigen, in: Marieke Fernhout en Erik Jan Tillema, (red.) *Eeuwig vrijzinnig, Verleden, heden en toekomst van de Vereniging van Vrijzinnige Protestanten, 1913-2013*